

UPPHANDLINGSREGLER
för Lessebo Kommuns nämnder,
förvaltningar och bolag

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Syfte	3
Omfattning	3
Vad är offentlig upphandling?	3
Principer vid offentlig upphandling	4
A- och B tjänster	5
A-tjänster	5
B-tjänster	5
Tröskelvärden	5
Upphandlingsförfarande	6
Upphandling under tröskelvärdet	6
Upphandling över tröskelvärdet	7
Ramavtal	8
Ramavtal med en leverantör	8
Ramavtal med flera leverantörer	9
Tillämpning av villkoren	9
Förnyad konkurrensutsättning	9
Ramavtal för upphandlande myndigheter	10
Annonsering	11
Annonsering under tröskelvärdena och vid B-tjänster	11
Annonsering vid förenklat förfarande	11
Annonsering vid urvalsförfarande	11
Annonsering och tidsfrister över tröskelvärdena	12
Tidsfrister vid anbudsgivning över tröskelvärdena	12
Kvalificering och anbudsprovning	13
Uteslutning av leverantör	13
Kontroll av leverantörers lämplighet (kvalificering)	13
Tilldelning av kontrakt - utvärdering av anbud	13
Upphandlingens avslutande	14
Tilldelning av kontrakt	14
Offentlighet och sekretess	14
Dokumentation och bevarande av handlingar	14
Överprovning, skadestånd m.m.	14
Överprovning	14
Skadestånd	15
Andra provningsmöjligheter	15

Dessa upphandlingsregler reglerar mål och ansvar för all upphandling av varor, tjänster och entreprenader inom Lessebo kommun jämte kommunala bolag.

All upphandling skall ske enligt gällande lagar och bestämmelser. Lagen om offentlig upphandling (LOU) föreskriver, att principerna för affärsmässighet, konkurrens och objektivitet skall följas. Den kompletta lagtexten finns under www.notisum.se/rnp/sls/LAG/20071091.htm

Syfte

Syftet med upphandlingsreglerna är att kommunen på bästa sätt ska använda de medel som finansierar offentliga upphandlingar, genom att uppsöka och dra nytta av konkurrensen på aktuell marknad. Samtidigt syftar regelverket till att ge leverantörerna möjlighet att tävla på samma villkor i varje upphandling.

Omfattning

De som omfattas av definitionen i LOU benämns upphandlande myndigheter ([2 kap. 12](#) och [19 §§ LOU](#)). Dessa är statliga och kommunala myndigheter, såsom beslutande församlingar i kommuner och landsting, vissa offentligt styrda organ (t.ex. flertalet kommunala och en del statliga bolag) och sammanslutningar av en eller flera upphandlande myndigheter eller ett eller flera offentligt styrda organ. Även till exempel kommunala och statliga aktiebolag kallas i LOU för upphandlande myndigheter.

Med offentligt styrda organ avses till exempel sådana bolag, föreningar och stiftelser som tillgodoser behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär och där staten, en kommun, ett landsting eller en annan upphandlande myndighet till största delen finansierar eller kontrollerar verksamheten.

Lessebo kommun skall bedriva en kostnadseffektiv verksamhet. Det förutsätter att alla frågor om konkurrensutsättning och upphandling hanteras professionellt och affärsmässigt.

Den som företräder kommunen skall i alla inköps- och upphandlingstillfällen uppträda på ett affärsetiskt och opartiskt sätt, samt utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns på marknaden.

Upphandlingar skall utformas så att såväl mindre som större företag har möjlighet att lämna anbud och delta i konkurrensen.

Vad är offentlig upphandling?

Med offentlig upphandling avses de åtgärder som vidtas av en upphandlande myndighet för att tilldela ett kontrakt eller ingå ett ramavtal avseende varor, tjänster eller byggentreprenader ([2 kap. 13 § LOU](#)). Med ramavtal avses ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer för att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod ([2 kap. 15 § LOU](#)).

De upphandlande myndigheterna ska således följa lagen om offentlig upphandling vid i stort sett alla köp, hyra och leasing av varor och tjänster. Detsamma gäller för byggentreprenader.

Principer vid offentlig upphandling

De grundläggande principerna för offentlig upphandling gäller för all upphandling av varor, tjänster och byggtreprenader. Dessa är krav på icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande och de anges i [1 kap. 9 § LOU](#). Att begreppet affärsmässighet utmönstrades ur LOU vid årsskiftet 2007/2008 och ersattes av dessa principer innebar inte någon ändring i sak.

För all offentlig upphandling gäller fem grundläggande principer:

1. **Principen om icke-diskriminering** innebär att det är förbjudet att direkt eller indirekt diskriminera leverantörer främst på grund av nationalitet. Även om den upphandlande myndigheten inte förväntar sig några utländska anbud får den vid utformningen av förfrågningsunderlaget inte införa krav som enbart svenska företag känner till eller kan utföra. Den upphandlande myndigheten får heller inte exempelvis ge ett lokalt företag företräde med anledning av dess geografiska läge.
2. **Principen om likabehandling** innebär att alla leverantörer ska behandlas lika och ges lika förutsättningar. Alla måste exempelvis få samma information vid samma tillfälle.
3. **Principen om ömsesidigt erkännande** innebär att intyg och certifikat som har utfärdats av en medlemsstats behöriga myndigheter ska gälla också i övriga EU/EES-länder.
4. **Proportionalitetsprincipen** avses att kraven på leverantören och kraven i kravspecifikationen måste ha ett naturligt samband med och stå i rimlig proportion till det som upphandlas. De krav som ställs ska vara både lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Om det finns flera alternativ bör det alternativ väljas som är minst ingripande eller belastande.
5. **Principen om transparens** medför främst skyldigheten för den upphandlande myndigheten att skapa öppenhet, att lämna information om upphandlingen och det praktiska tillvägagångssättet vid denna. För att anbudsgivarna ska ges samma förutsättningar för anbudsgivning måste förfrågningsunderlaget vara klart och tydligt och innehålla samtliga krav på det som ska upphandlas.

A- och B tjänster

Tjänster delas in i A- och B-tjänster. Är det fråga om en upphandling av en A-tjänst ska den upphandlas enligt [15 kap. LOU](#) om värdet beräknas understiga tröskelvärdet, annars enligt övriga bestämmelser. B-tjänster ska oavsett värde upphandlas enligt 15 kap. LOU.

Anledningen till uppdelningen av tjänsterna är att A-tjänsterna anses vara mer lämpade för internationell konkurrens medan B-tjänster ofta är av sådan karaktär med hänsyn till nationella regler m.m. att det ansetts svårare att dra nytta av konkurrens från utländska leverantörer.

A-tjänster

A-tjänster är t.ex. reklamtjänster, tjänster avseende fastighetsförvaltning, organisationskonsulttjänster och olika transporter till exempel flygtransporter.

B-tjänster

B-tjänster är till exempel t.ex. juridiska tjänster och hälso- och sjukvårdtjänster.

I lagens bilaga [2](#) och [3](#) anges vilka tjänster som räknas som A-tjänster respektive B-tjänster. Grupperingen här är ganska grov och för att förstå vad som omfattas av de olika kategorierna kan man söka ledning i den så kallade CPV-nomenklaturen.

15 kap. LOU innehåller eller hänvisar till samtliga de procedurbestämmelser som är tillämpliga för dessa upphandlingar, främst under tröskelvärdena och B-tjänster oavsett värde.

Tröskelvärden

Reglerna som är gemensamma för hela EU:s inre marknad gäller endast för upphandlingar över vissa värden, så kallade tröskelvärden. Det är främst här, vid de värdemässigt större upphandlingarna, som företagen inom andra medlemsstater väntas vara intresserade av att bevaka affärsmöjligheter och anbudsmarknader i andra länder än hemlandet för att eventuellt lämna in ett anbud.

Vid upphandling gäller olika bestämmelser i LOU beroende på om värdet beräknas vara över eller under tröskelvärdet.

En upphandlande myndighet ska beräkna värdet av en upphandling för att fastställa det så kallade tröskelvärdet. Tröskelvärdet ska beräknas exklusive mervärdesskatt och för avtalets hela löptid. Även eventuella optioner och förlängningsklausuler ska räknas in som om de kommer att utnyttjas.

Eventuella premier eller ersättningar som anbudssökande eller anbudsgivare kommer att erbjudas ska räknas in. Upphandlingen får inte delas upp och beräkningsmetod inte väljas i syfte att komma under tröskelvärdet.

Upprepade upphandlingar av samma kategori varor och tjänster under ett budgetår ska sammanräknas vid tröskelvärdesberäkningen.

Tröskelvärden vid offentlig upphandling 2008	Tröskelvärden
Varor och tjänster	
Statliga myndigheter	133 000 € (1 233 901 SEK)
Övriga upphandlande myndigheter (t.ex. kommuner, landsting, allmännyttiga bolag, föreningar, stiftelser)	206 000 € (1 911 155 SEK)
Byggtreprenader	
Samtliga upphandlande myndigheter	5 150 000 € (47 778 869 SEK)

Upphandlingsförfarande

Upphandling under tröskelvärdet

Bestämmelserna i [15 kap. LOU](#) är som ”en lag” i lagen. Kapitlet innehåller procedurregler för upphandling som inte omfattas av EG-direktiven, det vill säga upphandlingar under tröskelvärdena, upphandling av B-tjänster oavsett värde samt försvars- och säkerhetsupphandling.

Dessa regler benämns ibland som Sveriges nationella regler och de bygger framför allt på de bestämmelser som Sverige hade för offentlig upphandling innan EG:s upphandlingsbestämmelser antogs. De grundläggande principerna för offentlig upphandling som återgivits ovan gäller även för upphandling enligt 15 kap. LOU.

Den upphandlande myndigheten kan fritt välja mellan att genomföra ett förenklat förfarande eller ett urvalsförfarande:

Förenklat förfarande

Med förenklat förfarande avses ett förfarande där alla leverantörer har rätt att delta, deltagande leverantörer ska lämna anbud och den upphandlande myndigheten får förhandla med en eller flera anbudsgivare ([2 kap. 24§ LOU](#)). Den upphandlande myndigheten begär i regel in anbud genom en annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens (t.ex. rikstäckande dagstidningar och branschtidningar).

Urvalsförfarande

Med urvalsförfarande avses ett förfarande där alla leverantörer har rätt att ansöka om att få lämna anbud, den upphandlande myndigheten inbjuder vissa leverantörer att lämna anbud och den upphandlande myndigheten får förhandla med en eller flera anbudsgivare ([2 kap 25§ LOU](#)).

Den upphandlande myndigheten ska publicera en ansökningsinbjudan genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig. Den upphandlande myndigheten får i annonsen ange hur många leverantörer den avser att bjuda in att lämna anbud. Det saknas bestämmelser

som närmare reglerar hur urvalet ska gå till. De grundläggande gemenskapsrättsliga principerna ska dock följas.

Direktupphandling

Med direktupphandling avses ett förfarande utan särskilda krav på anbud ([2 kap. 23§ LOU](#)). Direktupphandling får endast användas om kontraktets värde är lågt eller om det finns synnerliga skäl ([15 kap. 3§ LOU](#)). Den upphandlande myndigheten ska vid behov besluta om riktlinjer för användning av sådant förfarande.

Riktlinjerna kan t.ex. innehålla vald gräns för lågt värde. Även vid direktupphandling ska prisjämförelser göras mellan olika leverantörer där detta är möjligt.

Sker upprepade direktupphandlingar av samma typ av vara eller tjänst bör ett ramavtal övervägas som då tecknas efter en formell upphandling. Ett anskaffningsbehov får inte delas upp i mindre delar i syfte att komma under gränsen för direktupphandling.

I Lessebo Kommun och dess bolag gäller 5 prisbasbelopp för att värdet skall anses lågt.

Upphandling över tröskelvärdet

Den upphandlande myndigheten kan fritt välja mellan att genomföra ett öppet eller ett selektivt förfarande. Förhandlat förfarande får däremot användas endast i särskilt angivna fall. En upphandling över tröskelvärdena kan gå till på något av följande sätt ([4 kap. 1§ LOU](#)):

Öppet förfarande

Med öppet förfarande avses ett förfarande där alla leverantörer får lämna anbud ([2 kap. 22§ LOU](#)). Den upphandlande myndigheten annonserar upphandlingen och intresserade leverantörer begär ut förfrågningsunderlaget. Förhandlingar med tänkbara leverantörer får inte ske.

Selektivt förfarande

Med selektivt förfarande avses ett förfarande där alla leverantörer kan ansöka om att få delta men endast anbudssökande som inbjuds av den upphandlande myndigheten att delta får lämna anbud ([2 kap. 16§ LOU](#)). Den upphandlande myndigheten bjuder genom annons in tänkbara leverantörer att ansöka om att få lämna anbud.

Efter annonseringen, i vilken kraven på leverantören ska finnas, styrker leverantören sin förmåga i olika avseenden genom intyg samt begär att få delta i anbudstävlingen (anbudsansökan). Enligt de kriterier och regler som angivits i annonsen väljer den upphandlande myndigheten ut så många anbudssökande som angetts i annonsen bland dem som uppfyllt de ställda kraven (minst fem).

Till dessa ska förfrågningsunderlaget skickas ut samtidigt. Inga andra anbud än från de leverantörer som inbjudits får prövas av den upphandlande myndigheten. Förhandlingar med tänkbara leverantörer får inte ske.

Förhandlat förfarande

Med förhandlat förfarande avses ett förfarande där den upphandlande myndigheten inbjuder utvalda leverantörer såsom vid selektivt förfarande och får förhandla om kontraktsvillkoren med en eller flera av dem ([2 kap 9§ LOU](#)).

Liksom vid selektivt förfarande sker först en kvalificering och eventuellt en begränsning av antalet anbudssökande. Därefter bjuder myndigheten in de kvalificerade och utvalda anbudssökande att lämna anbud (minst tre) eller till förhandling.

I några begränsade fall får förhandlat förfarande ske utan föregående annonsering.

Ramavtal

Upphandlande myndigheter använder sig av ramavtal. Med ramavtal avses enligt [5 kap. LOU](#) ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod.

Ett ramavtal kan avse varor, tjänster eller byggentreprenader. Värdet av ett ramavtal ska beräknas till det högsta sammanlagda värdet av samtliga de kontrakt som planeras under ramavtalets löptid ([3 kap. 13 § LOU](#)). Reglerna i LOU beträffande ramavtal gäller såväl för upphandlingar över tröskelvärdena som upphandlingar under tröskelvärdena.

EG-direktivet slår fast att en upphandlande myndighet inte får använda ramavtal på ett otillbörligt sätt eller på ett sådant sätt att konkurrensen förhindras, begränsas eller snedvrids. Att analysera konsekvenserna av att ingå ett ramavtal och vilka följder en viss konstruktion kan väntas få är ofta en förutsättning för en fungerande och lämplig lösning.

En upphandling som syftar till att den upphandlande myndigheten ska ingå ett ramavtal ska följa LOU:s bestämmelser. Särskilda regler gäller sedan för tilldelning av kontrakt (avrop) som görs utifrån ett ramavtal. Tilldelning av kontrakt som grundar sig på ett ramavtal får inte väsentligt avvika från villkoren i avtalet.

Ramavtalets **löptid** får vara **max fyra år** (inklusive options- och förlängningsklausuler) om det inte finns särskilda skäl ([5 kap. 3 § LOU](#)). Särskilda skäl kan utgöras av t.ex. ett avgränsat projekt som beräknas pågå något längre tid än fyra år och som inte har någon naturlig fortsättning när projektet avslutats. Ett annat skäl kan vara att upphandlingen medför stora investeringar för leverantören som ska betala sig under avtalstiden.

Ramavtal kan ingås antingen med en leverantör eller med flera leverantörer.

Ramavtal med en leverantör

Kontrakt som grundar sig på ett ramavtal som ingåtts med en enda leverantör tilldelas i enlighet med villkoren i ramavtalet ([5 kap. 4 § LOU](#)). Här finns möjlighet till skriftligt samråd (ej förhandling) med leverantören som kan lämnas möjlighet att precisera villkoren, t.ex. pris, om det är knutet till en prisjusteringsklausul eller att närmare ange vad en konsulttjänst ska avse eller hur

en sådan tjänst ska utföras. Samrådet får inte ersätta tidigare inlämnade uppgifter, utan det ska på något sätt konkretisera tidigare lämnade uppgifter.

Ramavtal med flera leverantörer

Om ett ramavtal ingås med flera leverantörer ska dessa vara minst tre, under förutsättning att det finns minst tre leverantörer som uppfyller kraven ([5 kap. 5 § LOU](#)). Information om beslut om att sluta ett ramavtal ska lämnas till anbudssökanden och anbudsgivare. En upphandling av ett ramavtal kan bli föremål för ansökan om överprövning och skadestånd. Vid ett ramavtal som ingåtts med flera leverantörer tilldelas kontrakt som grundar sig på ramavtalet antingen genom

- tillämpning av villkoren i ramavtalet (t.ex. rangordning)
eller
- om alla villkor inte är fastställda i ramavtalet, efter en förnyad konkurrensutsättning.

Tillämpning av villkoren

Tilldelning av ett kontrakt på grundval av ett ramavtal med flera leverantörer där alla villkor är fastställda, ska om inte särskilda skäl föranleder annat, ske i enlighet med en i ramavtalet fastställd rangordning eller annan anvisning. Även här finns möjlighet att komplettera villkoren inom ramen för avtalet i enlighet med vad som ovan angivits om skriftligt samråd vid avtal med en enda leverantör.

Förnyad konkurrensutsättning

Blir det aktuellt med en förnyad konkurrensutsättning ([5 kap. 7 § LOU](#)) ska den upphandlande myndigheten

1. skriftligen samråda med de leverantörer som kan genomföra kontraktet (begränsat till de leverantörer som är parter i avtalet),
2. ge leverantörerna en tillräcklig tidsfrist för att inkomma med skriftligt anbud för varje enskilt kontrakt,
3. inte ta del av innehållet i mottagna skriftliga anbud innan svarstiden har löpt ut (omfattas av anbudssekretessen i 6 kap. 2 § tredje stycket sekretesslagen) och
4. tilldela varje enskilt kontrakt till den anbudsgivare som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de tilldelningskriterier som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

Villkoren i ramavtalet kan inte omförhandlas i den förnyade konkurrensutsättningen och inte heller kan krav som ställts i avtalet ändras eller bytas ut. Ändringar i sak av villkoren är således inte tillåtna. Om det är nödvändigt får dock villkoren som angetts i ramavtalet preciseras och kompletteras. Det är då fråga om att komplettera eller förfina villkoren i ramavtalet för att fånga upp särskilda omständigheter för att kunna fullgöra ett enskilt kontrakt. En förnyad

konkurrensutsättning av priset kan äga rum, vilket innebär att priset inte behöver vara bestämt redan i ramavtalet. En precisering kan gå ut på uppgift om prisreduktion vid inköp över en viss volym, uppgift om vilka konsulter som är tillgängliga vid ett visst givet tillfälle och leveranstid vid ett särskilt brådsökande tillfälle.

Ramavtal för upphandlande myndigheter

Inom statsförvaltningen finns ramavtal som tecknats för myndigheter och som omfattar många varor och tjänster. Myndigheter under regeringen ska följa [förordningen \(1998:796\) om statlig inköpssamordning](#). Där regleras att det ska finnas ramavtal eller andra gemensamma avtal som omfattar varor och tjänster som myndigheterna upphandlar ofta, i stor omfattning eller som uppgår till stora värden. Syftet är att åstadkomma besparingar för staten genom att effektivisera upphandlingarna.

Myndigheterna ska använda dessa avtal om de inte sammantaget finner en annan form av avtal bättre. Detta innebär att myndigheterna kan tilldela ett kontrakt (avropa) direkt från en leverantör som finns med på något av dessa ramavtal. Kommuner, landsting och offentliga bolag är i vissa fall anslutna till de statliga ramavtalen och många har egna former för inköpssamverkan. För många upphandlande myndigheter är det obligatoriskt enligt interna beslut att använda sådana avtal.

Inköpssamverkan i Kronobergs län skall nyttjas vid länsgemensamma upphandlingar.

Adm ass Christine Axelsson på Tekniska förvaltningen har av Kommunstyrelsen erhållit delegation att godkänna och teckna avtal som upphandlats gemensamt av Inköpssamverkan i Kronobergs län.

Annonsering

I princip ska all offentlig upphandling annonseras. Annonseringen görs på olika sätt beroende på vilket upphandlingsförfarande som tillämpas och valet av förfarande avgörs av upphandlingens beräknade värde, typ av upphandlande myndighet och kategori av tjänst.

Direktupphandlingar behöver inte annonseras och annonsering behöver inte heller ske i vissa särskilt i lagen angivna situationer vid förenklat förfarande och vid förhandlat förfarande.

Annonsering under tröskelvärdena och vid B-tjänster

Som huvudregel gäller att all upphandling, utom direktupphandling, ska annonseras. Skyldigheten att annonsera innebär att en annons ska publiceras i en elektronisk databas som är allmänt tillgänglig. Ett alternativ vid förenklat förfarande är en annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Direktupphandlingar behöver inte annonseras och annonsering behöver inte heller ske i vissa särskilt i lagen angivna situationer vid förenklat förfarande och vid förhandlat förfarande.

Annonsering vid förenklat förfarande

Vid ett förenklat förfarande begär den upphandlande myndigheten in anbud genom en annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens, till exempel rikstäckande dagstidningar och branschtidningar ([15 kap. 4 § LOU](#)).

Under särskilda förutsättningar som anges i lagen får den upphandlande myndigheten utan föregående annonsering begära anbud från leverantörer genom att skicka en skrivelse ([15 kap. 5 § LOU](#)).

Annonsering vid urvalsförfarande

Vid ett urvalsförfarande ska den upphandlande myndigheten publicera en ansökningsinbjudan genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig. Tiden för att komma in med anbudsansökningar **får aldrig vara kortare än tio dagar** från den dag då ansökningsinbjudan blev publicerad ([15 kap. 9 § LOU](#)).

Av inbjudan ska det framgå dels hur en anbudsansökan får lämnas, dels den dag ansökan senast ska ha kommit in. Myndigheten får i sin inbjudan ange det antal leverantörer som den avser att bjuda in. Antalet ska då bestämmas med hänsyn till arten av det som ska upphandlas och vara tillräckligt stort för att effektiv konkurrens ska uppnås ([15 kap. 6 § LOU](#)).

B-tjänster över tröskelvärdena

Myndigheten ska vid upphandling av B-tjänster göra en tröskelvärdesberäkning enligt reglerna i [3 kap. LOU](#). B-tjänster över tröskelvärdena ska hänvisa till europeiska specifikationer och

standarder i de fall förfrågningsunderlaget innehåller en teknisk beskrivning ([15 kap. 2 § 2 stycket LOU](#)). När upphandlingen är avslutad ska myndigheten inom 48 dagar annonsera resultatet av upphandlingen efterannonsering i [EUT \(15 kap 21 § LOU\)](#).

Annonsering och tidsfrister över tröskelvärdena

Annonsering av kontrakt är en väsentlig del i förverkligandet av den inre marknaden. För att alla tänkbara leverantörer, oavsett nationalitet, ska kunna få information om kommande kontrakt ska dessa annonseras enligt vissa fastställda standardformulär eller blanketter.

Det är obligatoriskt att använda blanketterna, som kan nås på webbplatsen simap.europa.eu

Bestämmelser om annonsering av upphandlingar över tröskelvärdet finns dels i [7 kap. LOU](#) och dels i förordning (2007:1099) om offentlig upphandling och upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

Leverantörer kan få information om och söka efter upphandlingar i EUT genom databasen Tenders Electronic Daily (TED). TED finns tillgänglig på Internet (www.ted.eur-op.eu.int). Dessutom finns ett antal företag som hjälper leverantörer med att söka och bevaka annonser.

CPV-nomenklatur

Europeiska kommissionen har tagit fram en särskild nomenklatur ”Common Procurement Vocabulary” (CPV) för varor, tjänster och byggtreprenader. CPV-nomenklaturen ska användas vid annonsering över tröskelvärdena.

I en särskild konverteringstabell kan man utläsa om en tjänst är en A- eller B-tjänst. I nomenklaturen har varje vara eller tjänst en sifferkod. Läs mer på EU:s upphandlingsportal SIMAP:s webbplats (simap.europa.eu).

Tidsfrister vid anbudsgivning över tröskelvärdena

När en upphandlande myndighet ska bestämma tidsfristen ska den särskilt ta hänsyn till hur komplex upphandlingen är och hur lång tid som behövs för att utarbeta ett anbud. De tidsfrister som anges i lagen är minimitider och en bedömning bör göras vid varje enskild upphandling om vilken frist som är lämplig. Bestämmelser av bland annat tidsfrister finns i [8 kap. LOU](#).

Vid **öppet förfarande** är minsta tid för att lämna anbud 52 dagar ([8 kap. 2 § LOU](#)).

Vid **selektivt och förhandlat förfarande** är tiden normalt 37 dagar för att ansöka om att få delta i upphandlingen samt vid selektivt förfarande ytterligare 40 dagar för att lämna anbud ([8 kap. 3 § LOU](#)). Även vid förhandlat förfarande torde en anbudstid på 40 dagar vara lämpligt att utgå ifrån.

Tidsfristerna börjar löpa från den dag då annonsen skickades för publicering till Europeiska unionens officiella tidning (EUT). Första dagen blir alltså dagen efter att annonseringen skickades.

Tidsfristen får förkortas när upphandlingen har förhandsannonserats på föreskrivet sätt ([8 kap. 4 § LOU](#)), om annonsen har skickats elektroniskt och om förfrågningsunderlaget och samtliga kompletterande handlingar har tillhandahållits elektroniskt.

Om den upphandlande myndigheten utarbetat och skickat annonsen elektroniskt kan anbudstiden i vissa fall minskas med sju dagar ([8 kap. 5 § LOU](#)) och om den upphandlande myndigheten tillhandahåller förfrågningsunderlaget elektroniskt kan anbudstiden minskas ytterligare med fem dagar ([8 kap. 6 § LOU](#)).

Under vissa förutsättningar får ett snabbare förfarande användas (påskyndat förfarande).

Kvalificering och anbudsprövning

En ansökan eller ett anbud som inkommer för sent får inte tas upp till prövning, även om avsändaren inte har orsakat förseningen.

Prövningsfasen omfattar olika moment:

- vissa grunder kan leda till uteslutning av leverantör,
- kontroll av leverantörens lämplighet (kvalificering),
- tilldelning av kontrakt (utvärdering av anbud).

Uteslutning av leverantör

Vissa omständigheter **ska** leda till uteslutning av en leverantör medan andra omständigheter **får** leda till en uteslutning.

Kontroll av leverantörers lämplighet (kvalificering)

Anbudsgivarens lämplighet granskas utifrån de krav som ställts i förfrågningsunderlaget eller annonsen/kvalifikationsunderlaget avseende leverantörens ekonomiska ställning och tekniska och yrkesmässiga kapacitet.

En upphandlande myndighet får inte ställa vilka krav som helst på leverantörerna. Kraven måste ha ett naturligt samband med och vara rimliga i förhållande till det som ska upphandlas.

Tilldelning av kontrakt - utvärdering av anbud

Den upphandlande myndigheten tilldelar kontraktet enligt den utvärderingsgrund som har angivits; antingen det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten eller det anbud som har lägsta pris.

Det finns också bestämmelser för hur mottagande och öppning av anbud ska gå till ([9 kap 7 § LOU](#)).

Upphandlingens avslutande

Tilldelning av kontrakt

När den upphandlande myndigheten har beslutat om vilken leverantör som ska tilldelas kontraktet, tilldelningsbeslutet, ska de som deltagit i upphandlingen informeras om beslutet och skälen för det.

Offentlighet och sekretess

Anbudsansökningar och anbud omfattas av absolut sekretess. Efter att tilldelningsbeslut har fattats eller alla anbud offentliggjorts, omfattas samtliga handlingar av de vanliga reglerna om handlingars offentlighet och sekretess.

Dokumentation och bevarande av handlingar

En upphandlande myndighet ska dokumentera skälen för sina beslut och vad som i övrigt förekommit av betydelse vid upphandlingsförfarandet.

Överprövning, skadestånd m.m.

En leverantör som anser sig ha blivit felbehandlad i en upphandling bör, om det fortfarande finns tid, vända sig direkt till den upphandlande myndigheten och påtala detta innan talan väcks i domstol. Många processer kan förhindras genom en sådan kontakt.

De rättsmedel som erbjuds leverantörer i [16 kap. LOU](#) är talan om överprövning i allmän förvaltningsdomstol (länsrätt, kammarrätt och Regeringsrätten) och skadeståndstalan i allmän domstol (tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen).

Överprövning

En leverantör kan begära överprövning vid länsrätt av en pågående upphandling, om han anser att en upphandlande myndighet har brutit mot lagen och om detta samtidigt har medfört eller kan komma att medföra att leverantören lider skada. Om länsrätten finner att en överträdelse av LOU skett och att skada uppkommit eller kan uppkomma, kan länsrätten besluta att upphandlingen ska göras om eller rättas till. Länsrätten kan också förordna att upphandlingen inte får avslutas i avvaktan på rättens slutliga avgörande (s.k. interimistiskt beslut). Samma regler om överprövning gäller för all upphandling. En utländsk leverantör har samma möjligheter som en svensk leverantör att föra talan enligt LOU. Rätt att föra talan i överprövningsmål tillkommer endast leverantörer.

Vid alla upphandlingsförfaranden, utom vid direktupphandling, kan en ansökan om överprövning prövas i sak av länsrätt fram till dess att ett upphandlingskontrakt ingåtts och att tio dagar gått från det att den upphandlande myndigheten lämnat tillräckliga upplysningar om tilldelningsbeslutet.

Det är i och för sig inte förbjudet att sluta avtal innan tiodagarsfristen gått ut. En länsrätt kan dock, under tiodagarsfristen, ta upp en ansökan om överprövning till prövning, trots att ett upphandlingskontrakt redan har slutits. En upphandlande myndighet som sluter avtal under tiodagarsfristen löper därför i vissa fall risk att på civilrättsliga grunder bli skadeståndsskyldig gentemot den anbudsgivare med vilken avtal slutits, om länsrätten förordnar om att upphandlingen ska rättas eller göras om.

Processen hos förvaltningsdomstolar (länsrätt samt kammarrätt och Regeringsrätt efter meddelat prövningstillstånd) är normalt skriftlig och vardera parten betalar sina eventuella kostnader, t.ex. ombudsarvoden. Domstolarna tar inte ut några avgifter för att pröva ansökan.

Skadestånd

Efter den tidpunkt då en upphandling anses avslutad, kan en leverantör som anser sig ha lidit skada endast föra talan om skadestånd mot den upphandlande myndigheten vid tingsrätt i första instans. Talan ska normalt väckas inom ett år från den tidpunkt då upphandlingskontrakt slöts. Tingsrättens dom kan överklagas till hovrätt och Högsta domstolen är sista instans.

Andra prövningsmöjligheter

Europeiska kommissionen tar emot klagomål inte bara från leverantörer utan från vem som helst som anser att upphandlingsreglerna har överträtts.

Konkurrensverket, som utövar tillsyn över den offentliga upphandlingen, kan ta upp klagomålsärenden till prövning, om det anses vara av allmänt eller principiellt intresse. En upphandlande myndighet är skyldig att tillhandahålla de upplysningar som Konkurrensverket begär för sin tillsyn.

Kommerskollegium är Sveriges representant i nätverket SOLVIT, som har skapats för att en leverantör snabbt och enkelt ska få hjälp att komma till rätta med problem som beror på att lagstiftningen kring den inre marknaden (t.ex. upphandlingslagstiftningen) inte tillämpas riktigt. Det är framför allt vid problem i samband med anbudsgivning över nationsgränserna som nätverket ska fylla en funktion. Det finns ett SOLVIT-center i varje EU/EES-land.